

Jak správně dohlížet na skupinu dětí

29. října 2012 14:38

Nejvyšší soud ČR se ve svém rozhodnutí sp.zn. 25 Cdo 4507/2010 ze dne 12.9.2012 vyjádřil k tomu, jak má pedagogický dozor správně pečovat o děti na školním výletě (ozdravném pobytu).

Děti vyžadují zvýšenou péči ze strany dospělých. | foto: Jiří Bervida, MAFRA

Nejvyšší soud se bohužel ve svém rozhodnutí zabýval spíše tím, co bylo ze strany pedagogického dozoru provedeno špatně a nestanovil výslovně obecné zásady, které je nutné dodržovat pro to, aby pedagogický dozor nezanedbal žádnou svoji povinnost. Řešený případ je i přesto zajímavý.

Náležitá péče při minigolfu - jen ústní poučení nestačí

[Plný text
rozsudku](#)

[Nejvyššího soudu
ČR sp.zn. 25 Cdo
4507/2010 ze dne
12.9.2012](#)

V řešeném případě šlo o to, že skupina žáků 1. a 5. třídy ze základní školy na ozdravném pobytu navštívila minigolfové hřiště. Při příchodu na hřiště byli žáci ústně poučeni o pravidlech a podmínkách bezpečné hry, tedy že mimo jiné nemají hůl zvedat příliš vysoko, mají zachovávat bezpečnou vzdálenost a nemají vstupovat do dráhy míčku. Následně byli rozděleni do skupin po 4 žácích u každé jamky, každá skupinka dostala golfovou hůl a 1-2 míčky a jedna z učitelek jim předvedla, jak správně hrát. Po celou dobu byli

na hřišti přítomny 3 učitelky, které procházely mezi dětmi a kontrolovaly je, a poblíž byly i 2 zdravotnice a řidič. Přesto bohužel došlo k tomu, že jeden žák udeřil druhého holí do oka a trvale mu jej poškodil. K úrazu došlo přesto, že odpalující žák vyzval svého spolužáka k tomu, aby ustoupil stranou, ten ale neodstoupil do potřebné vzdálenosti. V následném soudním řízení se zraněný žák, který měl trvalé následky na zdraví, domáhal náhrady škody na zdraví proti škole, která ozdravný pobyt organizovala.

Ačkoliv oba soudy nižšího stupně rozhodly ve prospěch školy, Nejvyšší soud ČR jejich rozsudky zrušil. Vyšel přitom z toho, že sice není možné požadovat, aby učitelky dohlížely na všechny děti zároveň, nicméně s ohledem na charakter této činnosti, se kterou děti neměly žádné zkušenosti, byl namíste důkladnější dohled. I když se Nejvyšší soud výslovně k tomu, jak by měl takovýto důkladnější dohled vypadat, nevyjádřil, z jeho rozhodnutí lze vyvodit některé závěry. Předně Nejvyšší soud považoval za nedostatečnou praktickou přípravu na hru. Dále pravděpodobně nebyl spokojen s tím, že hra (střídání u jamek apod.) nebyla dostatečně organizována a nebyl zajištěn stálý dohled alespoň u jamek, kde bylo ke hře třeba silnějšího odpalu.

Právní věty rozsudku 25 Cdo 4507/2010

I. Náležitý dohled nad nezletilým neznamená nepřetržitý a bezprostřední dohled "na každém kroku". K tomu je však třeba dodat, že účinný dohled pedagogů sice při sportovní hře žáků nepředpokládá jejich fyzickou přítomnost u každého žáka, ale v závislosti na konkrétních podmínkách, za nichž je činnost dětí organizována a provozována, vyžaduje k bezpečnému průběhu hry řádnou přípravu dětí, zejména je-li dětem ve skupině svěřeno náčiní, jež děti neovládají, nemají s ním žádnou zkušenost a jehož použití může vést k poškození jejich zdraví. To platí obzvláště za situace, kdy pedagogický dohled nad 50 žáky hrajícími na 13 jamkách nemohl zaregistrovat hru žáků v každé čtveřici, pokud učitelka nestála v bezprostřední blízkosti každé čtveřice, což ani nebylo možné.

II. Náležitý dohled ve smyslu § 422 odst. 2 občanského zákoníku má jiné požadavky na jednání osob dohledem povinných při běžné činnosti dětí jako je procházka, hra v parku apod. a jiné v situaci, kdy 7leté děti ve skupině mají ke hře k dispozici golfovou hůl, jež je způsobilá i při správné manipulaci s ní způsobit zranění. Proto pouhá okolnost, že bezprostřední přítomnost pedagogického dohledu v místě úrazu žalobce by nemohla úrazu zabránit, sama o sobě neznamená, že náležitý dohled nad 7letými žáky při manipulaci s golfovou holí byl dodržen. Dohled nad nezletilými totiž neznamená pouze zabránit úrazu ve chvíli, kdy k němu dochází, ale především vytvořit podmínky (organizací hry, praktickou přípravou apod.) k předejití možnému vzniku rizika.

III. Obecné poučení o nutnosti dodržovat bezpečný odstup od hrajícího spolužáka není dostatečným opatřením za situace, kdy pohyb dětí ve skupince není organizován, a to ani na jamkách, kde je zapotřebí silnější odpal míčku, přičemž v daném případě mohla k náhodnému kontaktu přispět i ta okolnost, že sami žáci byli pověřeni zapisováním výsledků, tedy činností způsobilou odpoutat jejich pozornost od právě hrajícího žáka. Ústní poučení žáků o pravidlech a podmínkách bezpečné hry před jejím zahájením nelze v daném případě považovat za plné dodržení povinnosti náležitého dohledu pedagogických pracovníků nad svěřenými žáky, jež by vedlo k úplnému zproštění odpovědnosti žalované ve smyslu ustanovení § 422 odst. 2 občanského zákoníku.

IV. Odpovědnost osob povinných dohledem je omezena v rozsahu, v jakém si škodu případně

spoluzpůsobil sám poškozený (§ 441 občanského zákoníku). Zvažují se tedy i veškeré okolnosti na jeho straně, pokud nějakým způsobem přispěly ke škodlivému následku.

Rozhodné právní předpisy

Protože škodu na zdraví způsobil svému spolužákovi jiný nezletilý žák, bylo třeba předně posoudit, zda za úraz není v první řadě zodpovědný tento žák. Soud ale došel k tomu, že odpalující žák s ohledem na svůj věk za škodu neodpovídá (§ 422 Občanského zákoníku). Podle zákona však jsou spoluodpovědní i ti, kdo vykonávají nad nezletilým dozor (učitelky), resp. v tomto případě jejich zaměstnavatel (příslušná základní škola). Zde již Nejvyšší soud dovodil, že základní škola by odpovědná být mohla.

§ 422 zákona č. 40/1964 Sb., Občanského zákoníku

(1) Nezletilý nebo ten, kdo je stížen duševní poruchou, odpovídá za škodu jím způsobenou, je-li schopen ovládnout své jednání a posoudit jeho následky; **společně a nerozdílně s ním odpovídá, kdo je povinen vykonávat nad ním dohled. Není-li ten, kdo způsobí škodu, pro nezletilost nebo pro duševní poruchu schopen ovládnout své jednání nebo posoudit jeho následky, odpovídá za škodu ten, kdo je povinen vykonávat nad ním dohled.**

(2) Kdo je povinen vykonávat dohled, zproští se odpovědnosti, jestliže prokáže, že náležitý dohled nezanedbal.

(3) Vykonává-li dohled organizace, její pracovníci dohledem pověřeni sami za škodu takto vzniklou podle tohoto zákona neodpovídají; jejich odpovědnost podle pracovněprávních předpisů není tím dotčena.

To, že zraněný žák neustoupil ani po výzvě svého spolužáka do bezpečné vzdálenosti, má samozřejmě také právní následky. Konkrétně podle § 441 Občanského zákoníku je rozhodující i to, zda škoda byla spoluzaviněna poškozeným.

§ 441 zákona č. 40/1964 Sb. Občanského zákoníku

Byla-li škoda způsobena také zaviněním poškozeného, nese škodu poměrně; byla-li škoda způsobena výlučně jeho zaviněním, nese ji sám.

Autor: [Vladan Rámiš](#)